

קולנוע

יומן החדשות

הפשרה

קולנועני כל העולם התאחדו?

היתה הסיסמה שהשמיע

אלם קלימוב, ראש תעשיית הקולנוע

הסובייטי, בוועידת-סיסגה בהוליווד

ההפשרה בין מיוחד למערב, לפחות לפי ההלכה הקולנועית, ממשיכה להתקדם. בפגישה פיסגה של יוצרי קולנוע רוסיים ואמריקאיים,

אלם קלימוב בפסטיבל ברלין קולנועני כל העולם התאחדו

שהתקיימה בלוס-אנג'לס, דובר, בפעם הראשונה בגלוי, על קרפורדוקציות רוסי-אמריקאיות. הראשונה תהיה של סטנלי קרמר, בימאי חביב במיוחד על הרוסים, שכבר ביקר כמה פעמים בברית-המועצות. השם הזמני של הסרט: "גונוזי של האדום"; סיפור-ההנהגה משולש המתרחש בברית-המועצות. זהו סיפור שקרמר רוצה להסריט טו מזה כמה חודשים ורק עתה הוחלט, לדברי נשיא קולומביה, דייוויד פאטנאם, להסריטו ברוסיה.

פאטנאם, המפיק הבריטי המחונן (מרכבות האש), הציע גם חילופי טכנאים וצוותי-הסרטה בין המעצמות, ואפילו הביע נכונות לארח טכנאים רוסיים באולפני ברבנק, כדי שיעקבו מקרוב אחרי בעיותיה המיוחדות של התעשייה האמריקאית. פאטנאם הבין, שהצעה כזו לא תוכל להתממש ללא אישור השלטונות הסובייטיים והמימשל האמריקאי, והביע תקווה שאיש מהגונ"עים בדבר לא יערים מיכשולים.

הוא הודיע על נכונותו לעודד חילופי סטודנטים בוגרים: "זה הגיוני מבחינה אנושית, נכון מבחינה תרבותית ובשכילנו, בקולומביה, זה גם טוב מבחינה מסחרית."

ברוח אופטימית רומה החרה אחריו אלם קלימוב, מנהל תעשיית הקולנוע הרוסית, שקרא "קולנועני כל העולם התאחדו" ואמר, שלאנשי קולנוע קל יותר "לחשוב בראש אחד" מאשר לראשי ממשלות, שהרי האמנות מקרימה את החיים — לפעמים.

תדרוך

חובה לראות:

תליאביב: קיץ, מלו, סלח לי אתה נושך את צווארי, שיחות מלוכלכות, חנה ואחיו תיה, דקה לחצות, שואה.

ירושלים: חנה ואחיותיה, כס הדמים.

תליאביב
* * * * * מלו (לב, צרפת) — תיאטרון בתוך קולנוע, תוך הדגשת השחקן כאלמנט המרכזי החיוני ביותר לשתיה האמנויות. אנדרה דוסוליה, סאבין אומה ופייר ארדיטי מגלמים משולש אהבים של שני כנרים: האחד — הבעל, והשני — ידידו; אשת האחד מאוהבת בשניהם ואינה מסוגלת להחליט אלא על המוות. אלן רנה ביים.

* * * * * שיחות מלוכלכות (דיזנגוף, קנדה) — העולם האינטלקטואלי המערבי מתפורר כסאטירה חברתית מצחיקה, מבריקה ומעציבה.
* * * * * דקה לחצות (תכלת, צרפת) — ברטראן טאברנייה, במחאה לג' הכושי, חובה לאוהבי ג'ז וקולנוע.

טום הנקס וכריסטינה מארסיינק: יהודיה וגוי

ומרתקת הרבה יותר. וזה אינו קורה בסרט. מזרחי מסתפק בהצגת הנתונים הבסיסיים של העלילה, עוקב אחריה בתהליך של התפתחות צמיו לחלוטין, ובסופו של דבר מותיר את השחקנים בתוך החומר הדרמטי ללא תמיכה מספקת. כריסטינה מארסיינק היא נערה נחמדה, כשלעצמה, אבל אין לה הרבה מה להוסיף על נתון זה. טום הנקס בתפקיד הטייס המאוהב נראה נבוכ לכל אורך הסרט, וחופף מאבנר חזקיהו ובמידה מסויימת גם מוני מושונוב, נראה הצוות הישראלי כעדר שאין לו רועה.

המסורת

בסכנה

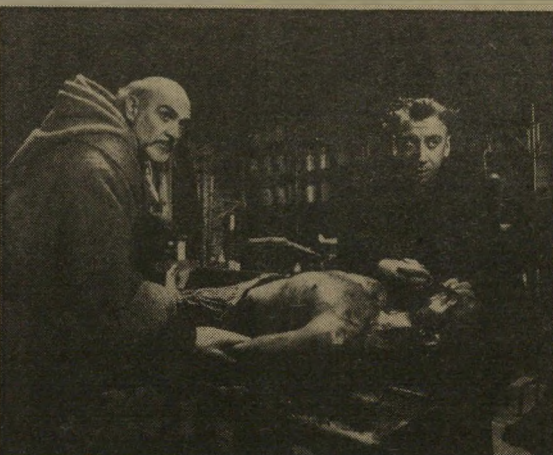
אהבה גנובה (גורדון, תליאביב. ארצות-הברית/ישראל) — משה מזרחי חוזר למקורות, לעימות שבין המסורת של התא המשפחתי

היהודי-ספרדי, ובין הלחצים של העולם מבחוץ, ובעיקר האהבה המאיימת לערער אותו. סרטו החדש הוא סיפור אהבה בין ירושלמית צעירה, בת למשפחה ספרדית, לבין טייס אמריקאי המשרת בחיל-האוויר הבריטי. העלילה מתרחשת ב-1942, והטייס נשלח מן היחידה שלו, המוצבת במצרים, להחלמה בירושלים.

החלק החזק ביותר של הסרט, ואין זה פלא, הם נופי ירושלים, שאותם אוהב מזרחי מאוד ושהם השקיע מחשבה רבה. החלק החלש ביותר, וזה מפליא דווקא אצל במאי שהצטיין בעבר בהדרכת שחקנים, הוא רמת המשחק הכללית, שהיא נרפית מדי; אולי גם בשל התסריט, שטורח יותר על הבלטת הבעייה העקרונית מאשר על בניית הדמויות הנפרדות.

מה שמעניין כאן את מזרחי, זה המשבר המוקד ממשפחה יהודית כאשר הבת מתאהבת בגוי, ולא בסתם גוי אלא בבנו של כומר פרוטסטנטי. כדי להמחיש את הסכנה המאיימת, הוא מספק עליה מקבילה, העוסקת בקרובת ממשפחה של הגיבורה, שעוזבת את חיק ממשפחה כדי לשאת טייס בריטי וכדי לגלות בסופו של דבר את העובדות המרות המסתתרות מאחורי החלומות הוורודים של טרם-נישואין.

אם הסיפור מתכוון לנגוע ללב הצופים, צריך שכל אחת מן הדמויות המעורבות בשתי הפרשיות הללו תהיה מעניינת

שון קונרי: שרלוק הולמס מימי הביניים

בתוך העולם הנוצרי, שמעניינת אולי רק היסטוריונים, אם מתייחסים אליה כפשוטה; אבל במאמץ קטן אפשר לראות ב"אינטריגות, בחוסר הסובלנות ובשינאה התהומית הנולדת מתוך עימות רעיוני, בבואה נאמנה של דברים המתרחשים עד עצם היום זה. אלא שהסרט, טרוד מדי בעלילה המרכזית, וחושש כנראה מפני דקויות, הותיר רק מעט מניזער מן המרכיב הזה.

האינקוויזיציה

קריקטורה

שם הוורד (צמון, תליאביב. גרמניה) — אילולא הספר של אומברטו אקו, אחד הלהיטים הספרותיים הנדירים שהיו ראויים באמת להצ'חם המסחרית, אפשר היה אולי להתייחס אל הסרט הזה

כאל קריקטורה צוננת של ימי-הביניים, אלא שהספר הוא הרבה יותר מזה, והבמאי ז'אן-ז'אק אנו אינו מצליח אלא למצות את המישר החיצוני שלו.

הבסיס העלילתי, והוא זה שהתסריט נאחז בו, מדבר על סידרת רציחות מיסתוריות במינור בנדקטיני. העלילה מתרחשת במאה ה-14, עוד לפני שהומצא הדפוס; לבלבו של המינור, בספרייה שבה נרשמים באמנות רבה הכתבים הר"אונים, לדעת הרשויות הדתיות, לזכות בחיי-נצח. אולם באותה ספרייה גם שמורים הרבה מאוד ספרים שרק מתי מעט רשאים לראותם, ספרים שעלולים לערער את האמונה או לפגוע באינטרסים של הכנסייה, מסביב לספרייה הזאת מתפתחת למעשה עלילת המתח.

הגיבור, שהוא מעין שרלוק הולמס של ימי-הביניים, שמו ויליאם מביאסקריל (אפילו השם מעיד על מחווה לקונן דויל), מגיע למינור בעזרת נושא-כילים צעיר, ויליאם הוא אח פנאיסקני, לשעבר חוקר של האינקוויזיציה, ועליו מוטלת המשימה לפענח את התעלומה המשונה. מכאן והלאה מורש הספר ידעיה רחבה של מערכות-יחסים

מרלי מטליין וויליאם הרט: שפת הגוף

ג'יימס לידס הוא השחקן ויליאם הרט, ושרה נורמן היא כלת האוסקר מרלי מטליין, ואם אין הרבה מה לומר על הבימוי של רנה היינס, לבד מהבאת הסיפור בצורה חוגגת, סיפור שיש בו סממנים מובהקים של אופרת-סבון חסרת תקנה, הרי יש מה לומר על השחקנים: שניהם מחוננים ומקסיסימים. ויליאם הרט הוא תמצית המישחק האינטליגנטי, הרגישות והחופשיות המיקצועיות על הבד; מטליין היא חושנית ומשכנעת.

האהבה

כשפה חדשה

ילדים חורגים לאלוהים (אורלי תליאביב, ארצות-הברית) — אחד הסרטים הקשים ביותר לבי קורת בזמן האחרון, לא משום ש-

הוא עמוק ומסובך; גם לא משום שהוא נישען על מקור ספרותי שאינו מצליח לעבור אל הבד — פשוט משום שאין הרבה מה לומר עליו. מה שנידחה על המסך, זה מה שיש.

מחזה ידוע של פיטר מדוק בשם הנ"ל, מספר את סיפור אהבתם של המרופסור היינס, שומע, לליזה דוליטל, חרשה. היינס הוא כמובן ג'יימס לידס, מורה לילדים חרשים, שמעלתו הגדולה ביותר היא שאין הוא נפוח וסנוב כמו היינס. במשבר-רוח רענן הוא מצליח לכבוש מייד את תלמידיו החרשים; נוגע במאווייהם הכמוסים, האופייניים לגיל ההת-בגרות, וברצון לבטא עצמם באמצעות הגוף; משמע, בתנועה, בריקוד ובמונע גופני. בעזרת תחושת-יברציות של מוסיקת רוק, ורגש של סיפוק על כך שהם מסוגלים לרקוד לצלילי מוסיקה שהם אינם שומעים, הוא מביא אותם לשיא האושר האפשרי.

שרה נורמן היתה תלמידה בבית-ספר שהפכה לשרתת, מכיוון שגאוותה לא נתנה לה להתפשר ולהיכנע לעולם שמסביבה — היא סירבה להשתמש בקריאת שפתיים, עם זאת היא הקרינה עוצמה מתמדת, העושה אדם רגיל לאדם מיוחד. עקשנותה, לדומה לליזה דוליטל, חיבה אותה שלא להיכנע לאהבתה למורה, אלא להתעקש על מערכת יחסים המשתתת על שיוויון מוחלט.

